

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра ландшафтної архітектури та фітодизайну

ЗАТВЕРДЖЕНО
ННІ Лісового і садово-паркового господарства
“11” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ МІСТОБУДУВАННЯ**

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
Спеціальність НЗ «Садово-паркове господарство»
Освітня програма «Садово-паркове господарство»
ННІ лісового і садово-паркового господарства
Розробники: к.с-г.н., доц. Піхало О.В.

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни «Основи містобудування»

Навчальна дисципліна «Основи містобудування» покликана ознайомити студентів з основами містобудівного проектування та місцем ландшафтного планування в його структурі. Дисципліна повинна сформувати у майбутніх фахівців містобудівну свідомість та впровадити системне мислення при розв'язанні рішень наукових та практичних завдань.

Дана дисципліна відноситься до циклу дисциплін вільного вибору студента і пов'язана із такими дисциплінами як «Озеленення населених місць», «Ландшафтна архітектура» тощо.

Основні завдання курсу: дати загальну характеристику дисципліни, означити її місце і значимість в загальній системі знань, необхідних для підготовки спеціалістів СПГ та ландшафтних архітекторів; ознайомити студентів із історією містобудування; із основними положеннями і правилами в містобудуванні; пояснити значення зелених насаджень в місті

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	206 – Садово-паркове господарство	
Освітня програма	Садово-паркове господарство	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4,0	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	2	2
Семестр	3	4
Лекційні заняття	30 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Лабораторні заняття	30 год.	4 год.
Самостійна робота	60 год.	110 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета курсу: дати студентам основи знань із дисципліни «Основи містобудування».

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Ландшафтний рисунок», «Основи екології».

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері садово-паркового господарства та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

ФК 6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.

ФК 9. Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства.

ФК 12. Здатність розробляти концептуальні та інноваційні проектні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН. 1. Аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, національної гідності та патріотизму.

ПРН3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	тижні	Кількість годин												
		денна форма						Заочна форма						
		усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. РОЗВИТОК МІСТОБУДІВНИХ ТЕОРІЙ														
Тема 1. РОЗВИТОК МІСТОБУДІВНИХ ТЕОРІЙ	1	8	2		2		5	6	1		-	-	5	
Тема 2. СУЧАСНІ МІСТОБУДІВНІ ТЕОРІЇ	2	10	2		2		5	10					10	
Тема 3. МІСТОБУДУВАННЯ СЬОГОДНІ І ЗАВТРА	3	5	2		2		6	10					10	
Тема 4. МІСТОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ	4 5	7	4		2			10						10
Тема 5. РОЗСЕЛЕННЯ. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ	6	8	2		2		6	6	1				5	
Тема 6. ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ МІСТА	7	8	2		4		8	13	1	2			10	

Разом за змістовим модулем 1		60	14		14		30	55	3	2		50
Змістовий модуль 2. МІСТО. ПОНЯТТЯ І ОЗНАКИ												
Тема 1. МІСТО. ПОНЯТТЯ І ОЗНАКИ	8	7	2		2		3	6	1			5
Тема 2. СИСТЕМА ГРОМАДСЬКИХ ЦЕНТРІВ	9	8	2		2		3	6	1			5
Тема 3. СЕЛЬБИЩНА ТЕРИТОРІЯ МІСТА	10	7	2		3		10	17		2		15
Тема 4. ВИРОБНИЧА ТЕРИТОРІЯ МІСТА	11	10	2		2		3	11	1			10
Тема 5. ПРИМІСЬКА ЗОНА МІСТА	12	7	2		2		5	10				10
Тема 6. ТРАНСПОРТ У МІСТІ	13	7	2		2		3	10				5
Тема 7. МІСЬКИЙ ЛАНДШАФТ	14 15	8	4		3		3	10				10
Разом за змістовим модулем 2		60	16		16		30	62	3	2		60
Усього годин		120	30		30		60	120	6	4		110

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	РОЗВИТОК МІСТОБУДІВНИХ ТЕОРІЙ	2
2	СУЧАСНІ МІСТОБУДІВНІ ТЕОРІЇ	2
3	МІСТОБУДУВАННЯ СЬОГОДНІ І ЗАВТРА	2
4	МІСТОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ	4
5	РОЗСЕЛЕННЯ. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ	2
6	ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ МІСТА	2
7	МІСТО. ПОНЯТТЯ І ОЗНАКИ	2
8	СИСТЕМА ГРОМАДСЬКИХ ЦЕНТРІВ	2
9	СЕЛЬБИЩНА ТЕРИТОРІЯ МІСТА	2
10	ВИРОБНИЧА ТЕРИТОРІЯ МІСТА	2
11	ПРИМІСЬКА ЗОНА МІСТА	2
12	ТРАНСПОРТ У МІСТІ	2
13	МІСЬКИЙ ЛАНДШАФТ	4

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розроблення підоснови для проектування міста	2
2	Розрахунок перспективної кількості жителів та величини площ функціональних зон міста	2
3	ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ МІСТА	4
4	СЕЛЬБИЩНА ТЕРИТОРІЯ МІСТА	4
5	ВИРОБНИЧА ТЕРИТОРІЯ МІСТА	4

6	ПРИМІСЬКА ЗОНА МІСТА	2
7	ТРАНСПОРТ У МІСТІ	4
8	ПШОХІДНИЙ РУХ У МІСТІ	2
9	МІСЬКИЙ ЛАНДШАФТ	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Містобудівний аналіз населених пунктів України.	30
2.	Міста України - історія, сучасність, символічність	20
3.	Розрахунок балансу території та техніко-економічні показники	10

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист лабораторних/практичних, розрахункових/графічних робіт, проєктів;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Назва		
Практична робота 1.	Надання оцінки природним умовам і обґрунтування вибору території для розміщення сільбищної та промислової зон міста.	10
Практична робота 2.	Вміння розрахувати кількість населення міста відповідно до завдання, а також визначити площу окремих зон міста	30
Практична робота 3.	Здатність та вміння розміщувати функціональні зони міста	20

Самостійна робота 1	Знання щодо проведення збору інформації щодо містобудівельного аналізу населеного пункту	10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Назва		
Практична робота 4.	здатність проектування, згідно норм та правил сельбищну зону та її основні структурні елементи, розроблювати ескізні креслення структурних елементів сельбищної зони	10
Практична робота 5.	здатність проектування, згідно норм та правил, класів шкідливості промислову зону та її основні структурні елементи в межах міста	10
Самостійна робота 2.	вивчення історії та еволюційності міст України.	5
Практична робота 6.	здатність визначити габарити та розміри вуличної мережі та зовнішнього транспорту при проектуванні міста.	10
Практична робота 7.	Вміння проектувати систему зелених насаджень, враховуючи класифікацію та нормативи	30
Самостійна робота 3.	Вміння розрахувати баланс території та техніко-економічні показники запроєктованого міста	5
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсовий проект/робота (за наявності)		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	<i>НАПРИКЛАД:</i> роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	<i>НАПРИКЛАД:</i> списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо	<i>НАПРИКЛАД:</i> відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин

9. Навчально-методичне забезпечення:

- Електронний навчальний курс з дисциплiни «Основи мiстобудування»: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2450>
- Пiхало О.В., Трошкiна О.В. Методичнi рекомендацiї до виконання лабораторних робiт з дисциплiни «Основи мiстобудування». К. : ЦП «Компринт», 2023. 70 с.
- Трошкiна О.А., Пiхало О.В. Основи мiстобудування та садово-паркового мистецтва: навч. посiб. К.: НУБiП, 2019. 231 с.

10. Рекомендованi джерела iнформацiї

1. ДБН Б.2.2-12:2019. «Мiстобудування. Планування i забудова мiських i сiльських поселень». (https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/b_2_2_12/1-1-0-1802)
2. Дiдик В.В., Павлiв А.П. Планування мiст : навч. посiб. Львiв : Видавництво унiверситету «Львiвська полiтехнiка», 2003. 412 с.
3. Посацький Б. С. Основи урбанiстики / Б. С. Посацький // Процеси урбанiзацiї та територiальне розпланування (ч. 1) [навчальний посiбник з курсу «Основи урбанiстики» для студентiв базового напрямку 6.1201 Архiтектура]. Львiв : Вид-во Нац. ун-ту «Львiвська полiтехнiка», 1999. 166 с.
4. Посацький Б. С. Основи урбанiстики / Б. С. Посацький // Розпланування та забудови мiст (ч. 2) [навчальний посiб.] Львiв: Вид-во Нац. ун-ту «Львiвська полiтехнiка», 2001. 244 с.
5. Iсторичнi мiстобудiвнi комплекси: науковi методи дослiдження : навч. посiбник / [Г.П. Петришин, У.І. Иваночко, Ю.В. Iдак та iнш.]. Львiв : Видавництво унiверситету «Львiвська полiтехнiка», 2006. 212 с.
6. Посацький Б.С. Простiр мiста i мiська культура (на зламі ХХ-ХХІ ст.): монографiя / Б.С. Посацький: Львiв : Видавництво унiверситету «Львiвська полiтехнiка», 2007. 208 с.
7. Закон України «Про основи мiстобудування». Верховна Рада України; Закон вiд 16.11.1992 № 2780-XII. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2780-12>
8. Matviychuk, V., Pikhalo, O., Minder, V., & Sydorenko, I. (2021). Relief geoplastics as a means of shaping the perception of landscape compositions using the example of the Pechersk Landscape Park in Kyiv. *Ukrainian Journal of Forest and Wood Science*, 12(4), 41-49. <https://doi.org/10.31548/forest2021.04.004>
9. Ruzhytska, N., Sydorenko, I., Minder, V., & Pikhalo, O. (2023). Features of visual perception of the historical environment of the Desyatynna Church in Kyiv. *Landscape architecture and art*, 23(23), 75–81. <https://doi.org/10.22616/j.landarchart.2023.23.10>.
10. Zibtseva, O., Minder, V., Pikhalo, O., & Shandrenko, O. (2025). Biodiversity of woody plants in a small town: The example of Kagarlyk (Ukraine). *Ukrainian Journal of Forest and Wood Science*, 8–25. <https://doi.org/10.31548/forest/3.2025.08>